

# Profielkeuze

## Informatieboekje



Klas 3  
2023-2024

Cohort 2024

Beoogd eindexamen in 2027



# Voorwoord

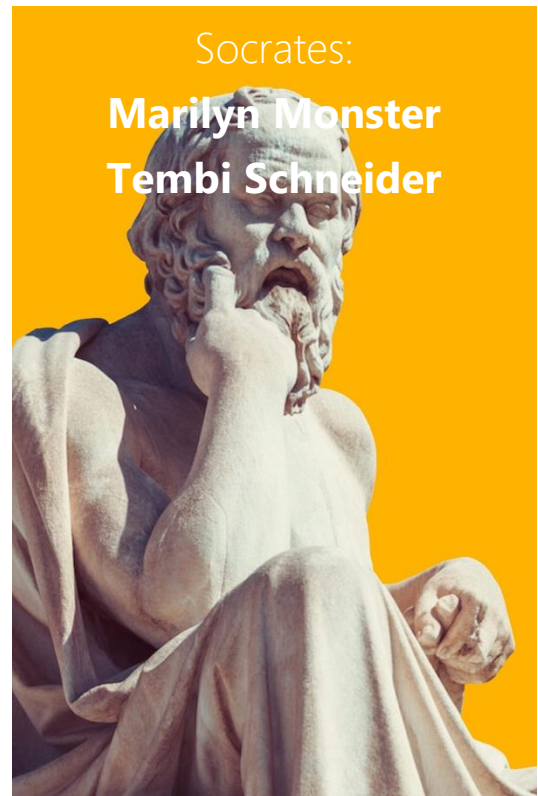
Beste leerling van klas 3,

Voor je ligt het profielkeuzeboekje. Hierin vind je informatie over de verschillende profielen en alles wat daarmee samenhangt. We hopen dat deze informatie jou helpt de juiste keuzes te maken.

Maar met alleen de informatie in dit boekje ben je er niet. Het is ook belangrijk dat je veel praat met je ouders, familie, vrienden, mentor, medeleerlingen en vakdocenten over het kiezen van je profiel. Je mentor zal je hiermee helpen tijdens de profielkeuzelessen. Ook wij, de decanen, zijn altijd bereid antwoorden te geven op al je vragen.

Wij wensen je veel succes met kiezen!

De decanen,



# Inhoudsopgave

<b>VOORWOORD</b>	<b>3</b>
<b>INHOUDSOPGAVE</b>	<b>4</b>
<b>1. LES IN DE BOVENBOUW</b>	<b>5</b>
<b>A. HET GEMEENSCHAPPELIJK DEEL</b>	<b>5</b>
<b>B. HET PROFIELDEEL</b>	<b>6</b>
<b>C. HET VRIJE DEEL</b>	<b>10</b>
<b>D. EEN VAK OP CONTRACT</b>	<b>10</b>
<b>E. DE LESSENTABEL</b>	<b>12</b>
<b>2. JE KEUZE MAKEN</b>	<b>13</b>
<b>A. HULP BIJ JE PROFIELKEUZE</b>	<b>13</b>
<b>B. HOE KOM JE AAN INFORMATIE?</b>	<b>15</b>
<b>C. TIJDPAD PROFIELKEUZE KLAS 3</b>	<b>16</b>
<b>D. OVERGANGSNORMEN</b>	<b>17</b>
<b>3. VEREISTE VAKKEN PER STUDIE</b>	<b>18</b>
<b>4. VAKKENOVERZICHT PER PROFIEL</b>	<b>19</b>

# 1. Les in de bovenbouw

De eerste drie jaren van de middelbare school worden "onderbouw" genoemd. Alle leerlingen krijgen dezelfde vakken en zitten drie jaar lang in dezelfde klas. In klas 4 kom je in een nieuwe klas terecht waarmee je les krijgt in de gemeenschappelijke vakken. Je keuzevakken volg je in een zogenaamd "cluster".

Je kunt de vakken in de bovenbouw opsplitsen in drie delen:

- A. het gemeenschappelijk deel
- B. het profieldeel
- C. het vrije deel

## A. Het gemeenschappelijk deel

De inhoud van het gemeenschappelijk deel is wettelijk vastgelegd. Hieronder vind je de vakken die bij ons op school in het gemeenschappelijk deel worden gegeven. Deze vakken zijn voor alle leerlingen verplicht:

- Nederlands
- Engels
- Klassieke taal (Latijn of Grieks)
- Onderzoek
- Maatschappijleer
- Lichamelijke opvoeding



Op het gymnasium is in het gemeenschappelijk deel een klassieke taal verplicht. Op een atheneum is een tweede moderne taal vereist.

# B. Het profieldeel

Wat is eigenlijk een profiel? Een profiel is een groep vakken die qua inhoud en aanpak met elkaar samenhangt. Zo'n groep vakken is bedoeld als voorbereiding op bepaalde beroepssectoren in de samenleving en de opleidingen daarvoor.

Er zijn vier profielen en elk profiel heeft zijn eigen profielvakken:



## **C&M: Cultuur & Maatschappij**

- Geschiedenis
- Wiskunde A of B of C
- 1 maatschappijvak:
  - Aardrijkskunde
  - Economie
- 1 cultuurvak:
  - Kunst Beeldend
  - Kunst Drama
  - Muziek
  - Filosofie
  - Duits
  - Frans
  - Grieks als 2e klassieke taal
  - Latijn als 2e klassieke taal

## **E&M: Economie & Maatschappij**

- Economie
- Geschiedenis
- Wiskunde A of B
- 1 keuzeprofielvak:
  - Aardrijkskunde
  - Duits
  - Frans

## **N&G: Natuur & Gezondheid**

- Biologie
- Scheikunde
- Wiskunde A of B
- 1 keuzeprofielvak:
  - Aardrijkskunde
  - Natuurkunde

## **N&T: Natuur & Techniek**

- Natuurkunde
- Scheikunde
- Wiskunde B
- 1 keuzeprofielvak:
  - Biologie
  - Wiskunde D

## Wat zijn de belangrijkste verschillen tussen de vier profielen?

Onderstaande teksten zijn afkomstig van [www.studiekeuze123.nl/wat-ga-jij-kiezen/profiel-kiezen/welke-profielen-zijn-er](http://www.studiekeuze123.nl/wat-ga-jij-kiezen/profiel-kiezen/welke-profielen-zijn-er).

### C&M: Cultuur & Maatschappij

Het profiel Cultuur en Maatschappij is een breed profiel. Het is gericht op taal, communicatie, geschiedenis, kunst en maatschappelijke onderwerpen als rechten, politiek, onderwijs en hulpverlening. Doordat het zo breed is, kun je er veel verschillende richtingen mee uit.

Kernwoorden bij dit profiel zijn communicatie, talen, kunst, cultuur, sociaal, maatschappelijk, politiek, geschiedenis, rechten.



### E&M: Economie & Maatschappij

Het profiel Economie en Maatschappij legt de nadruk op economische, sociale en maatschappelijke vraagstukken. Het profiel bereidt voor op studiegebieden zoals economie, rechten, sociale wetenschappen en bedrijfskunde. Kernwoorden zijn politiek, samenleving, financiën en internationale betrekkingen.



### N&G: Natuur & Gezondheid

Natuur en Gezondheid is gericht op de medische en biologische wereld.

Kernwoorden bij dit profiel zijn gezondheidszorg, biologie, milieu, dieren, planten.



### N&T: Natuur & Techniek

Natuur en Techniek is een exact profiel, gericht op techniek en wetenschap.

Kernwoorden bij dit profiel zijn techniek, wetenschap, rekenen, informatica, technische communicatie, ontwerpen, testen, analyseren, natuur, milieu, gezondheidszorg.



## De positie van het vak wiskunde

Je ziet dat in elk profiel een wiskundevariant verplicht is. Maar wat is nu eigenlijk het verschil tussen de vier soorten wiskunde?

**Wiskunde C** hoort alleen bij het profiel C&M en bevat meer "alfa"-onderwerpen zoals logisch redeneren, en minder techniek. Om wiskunde C te kunnen volgen moet je in klas 4 wiskunde A kiezen, in klas 5 kun je dan eventueel overstappen naar wiskunde C.

**Wiskunde A** omvat onder andere statistiek en kansberekening. Dit is een hulpvak voor bestuurlijke en economische richtingen en sociale wetenschappen.

**Wiskunde B** omvat onder andere goniometrie en integraalrekening. Dit vak heb je nodig als je een technische opleiding voor ogen hebt.

**Voor de keuze van wiskunde B is op het eindrapport van klas 3 minimaal een 7.0 gewenst.**

**Wiskunde D** kun je alleen naast wiskunde B kiezen. Het is bedoeld voor leerlingen die wiskunde erg interessant vinden: je hebt dan 6 uur wiskunde per week. In die uren krijg je vrijwel alle facetten van de wiskunde te zien. Wiskunde D sluit je af met alleen een schoolexamen.





## Eisen van vervolgoopleidingen

Vergoopleidingen (universiteiten en HBO's) stellen voor toelating vaak eisen aan het vakkenpakket dat je hebt gedaan.

De site Studiekeuze123 heeft een handige tool gemaakt, waarin je kunt zien met welke profielen/vakken je toegang krijgt tot welke studies. Je vindt het overzicht op

[www.studiekeuze123.nl/van-profiel-naar-studie](http://www.studiekeuze123.nl/van-profiel-naar-studie).

Twee voorbeelden aan de hand van dit overzicht:

In het profiel N&G is het vak natuurkunde niet verplicht. Maar als je later een technische of medische opleiding wil gaan doen is het zeer raadzaam om natuurkunde te kiezen als profielkeuzevak. Veel opleidingen in deze sectoren stellen namelijk zowel natuurkunde als wiskunde B verplicht.

De studie Geneeskunde kun je alleen volgen als je het profiel N&G met natuurkunde óf het profiel N&T met biologie hebt gekozen.

**STUDIE  
KEUZE** 

## C. Het vrije deel

In het vrije deel kies je twee keuzevakken. Op de laatste pagina van dit boekje kun je per profiel zien welke vakken je kunt kiezen in het vrije deel.



## D. Een vak op contract

Sommige leerlingen willen meer dan twee vrije keuzevakken volgen. Zo'n derde (of zelfs vierde) vak past niet in het rooster. Dit betekent dat je van dit vak niet alle lessen kunt volgen. Jij gaat dan zelfstandig aan de slag met de leerstof. Zo'n vak noemen we een contractvak: je tekent aan het begin van elk schooljaar een contract. Elke contractleerling krijgt een docent toegewezen als begeleider. In principe zorg je als contractleerling zelf dat je weet welke stof je moet doornemen en wanneer je toetsen moet maken. Lessen kun je alleen volgen in tussenuren van je gewone rooster, mits je toestemming hebt van de docent die op dat moment voor de klas staat.



Een contractvak vraag je aan met een formulier, dat je aan het eind van klas 3 van je mentor krijgt. Je hoort na de laatste rapportvergadering van het jaar via de mail of je contractvak is toegewezen.

**De vakken die je op contract kunt volgen, zijn:**

- Aardrijkskunde
- Biologie
- Duits
- Economie
- Filosofie (alleen bij minimaal 8.0 gemiddeld op het eindrapport)
- Frans
- Geschiedenis
- Grieks (als tweede klassieke taal)
- Kunst Beeldend
- Latijn (als tweede klassieke taal)
- Natuurkunde
- Scheikunde
- Wiskunde D (als je wiskunde B in je profiel hebt)

**Het volgen van een contractvak is aan strikte regels gebonden:**

- Als het gemiddelde van alle afgeronde cijfers op het eindrapport van klas 3 minimaal een 8.0 is, heeft een leerling recht op het volgen van een contractvak.
- Is dit niet het geval, maar heeft de leerling wel minimaal een 8.0 (niet afgerond) als eindcijfer voor het beoogde contractvak, dan kan de leerling dit vak op contract volgen als de docenten in de eindrapportvergadering positief adviseren. Bij staken van de stemmen beslist de coördinator van klas 3.
- Een vak op contract volgt de leerling het gehele schooljaar. Het is dus niet mogelijk in de loop van een jaar het contractvak te laten vallen.

# E. De lessentabel

	aantal contacturen		
	klas 4	klas 5	klas 6
<b>Gemeenschappelijk deel</b>			
Nederlands	3	3	3
Engels	3	2	2
Latijn of Grieks	4	4	5
Onderzoek	1	1	0
Maatschappijleer	0	2	0
Lichamelijke opvoeding	2	2	1
<b>Profieldeel</b>			
<b>Cultuur &amp; Maatschappij</b>			
Geschiedenis	3	3	2
Wiskunde A / B / C	3	3	3 / 4 / 2
1 cultuurvak: Kunst Beeldend / Kunst Drama / Muziek / Filosofie / Duits / Frans / tweede klassieke taal	variabel	variabel	variabel
1 maatschappijvak: Aardrijkskunde / Economie	3	3	2 / 3
<b>Economie &amp; Maatschappij</b>			
Geschiedenis	3	3	2
Economie	3	3	3
Wiskunde A / B	3	3	3 / 4
1 keuzeprofielvak: Aardrijkskunde / Duits / Frans	3	3	2
<b>Natuur &amp; Gezondheid</b>			
Biologie	3	3	2
Scheikunde	3	3	2
Wiskunde A / B	3	3	3 / 4
1 keuzeprofielvak: Aardrijkskunde / Natuurkunde	3	3	2
<b>Natuur &amp; Techniek</b>			
Natuurkunde	3	3	2
Scheikunde	3	3	2
Wiskunde B	3	3	4
1 keuzeprofielvak: Biologie / Wiskunde D	3	3	2
<b>Vrije deel</b>			
Vrije keuzevak 1	variabel	variabel	variabel
Vrije keuzevak 2 (verplicht in klas 4)	variabel	variabel	variabel
Kunstbeschouwing	1	0	0
Profielwerkstuk			
LOB			
Romereis			
Begeleiding (mentoraat, studiebegeleiding)			

# 2. Je keuze maken

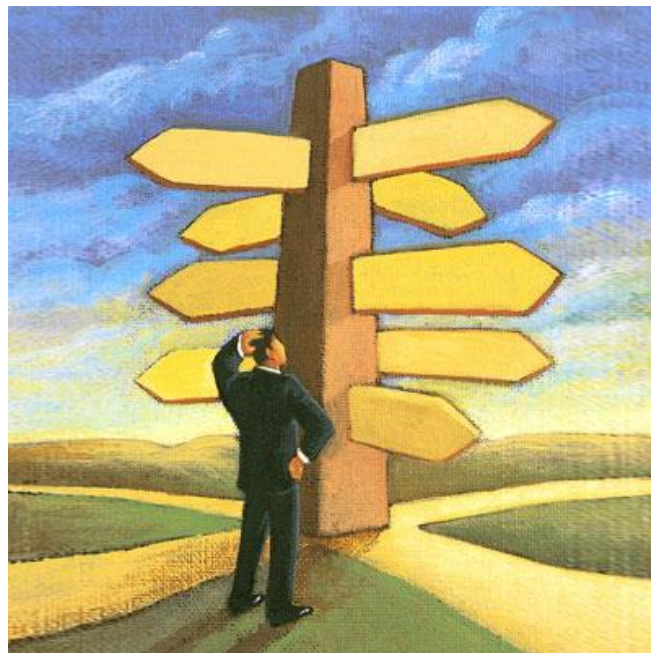
## A. Hulp bij je profielkeuze

Wie gaan jou helpen met je profielkeuze? Een heleboel mensen:

- de decanen
- je mentor
- je vakdocenten
- je ouders
- je familie
- je klasgenoten
- je vrienden
- .....

Op school krijg je profielkeuzelessen. Samen met je mentor ga je kijken welk profiel het beste bij jou past. Je kiest je profiel namelijk op basis van interesse, karaktereigenschappen en capaciteiten.

In het werkboekje zijn lessen opgenomen die je helpen bij het maken van je keuze.



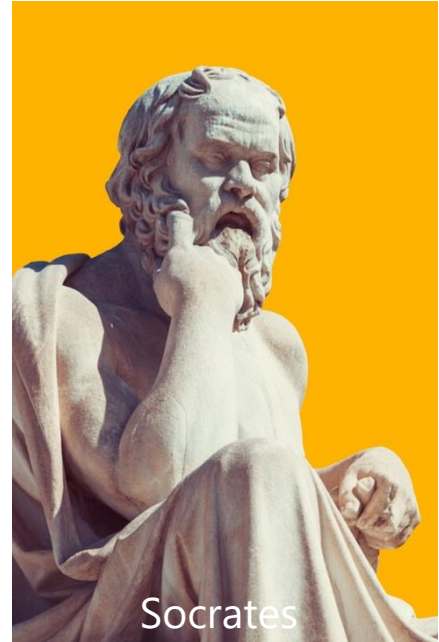
## Het decanaat

De decanen zijn altijd bereid je te helpen bij het keuzeproces. We zijn meestal te vinden op de decanenkamer aan het eind van de B1-gang op Athena en in kamer Delta (tussen lokaal 106 en 107) op Socrates.



Athena

Rick van Leeuwen en  
Emilie van der Knaap



Socrates

Marilyn Monster en  
Tembi Schneider



## B. Hoe kom je aan informatie?

- Internet: wij hebben een eigen **decanensite** die een goed startpunt voor een zoektocht is: [decaangymnasiumleiden.nl](http://decaangymnasiumleiden.nl). Op deze site vind je handige linkjes en informatie.
- De **decanenkamer**: je kunt altijd een afspraak maken met een van de decanen, of even bij ons langs lopen. Bij de decanen vind je ook folders, posters, tijdschriften, Keuzegids Hoger Onderwijs, etc.
- Informatie van of via de **vakdocent**. Hij/zij kan je alles vertellen over zijn/haar vak in de bovenbouw én in vervolgoopleidingen.
- **Leidse Voorlichtingsavonden**: elk jaar in november worden er drie avonden georganiseerd in Leiden, waarop leerlingen kennis kunnen maken met enkele opleidingen per avond. Zie ook de site: [leidsevoorlichtingsavonden.nl](http://leidsevoorlichtingsavonden.nl).
- Informatie door oud-leerlingen: tijdens het **keuzefestival** in maart vertellen oud-leerlingen die inmiddels twee jaar van onze school zijn over hun ervaringen, de keuzes die zij gemaakt hebben en hun studierichting.
- Als leerling in de bovenbouw mag je elk schooljaar een aantal **voorlichtingsdagen** van vervolgoopleidingen bezoeken.



# C. Tijdpad profielkeuze klas 3

**vanaf november/ december:** keuzelessen  
gegeven door mentoren

**17 januari:** informatieavond voor ouders door  
decanen

**31 januari & 1 februari :** keuzecarrousel

**februari:** profielexperts, door examenleerlingen

**15 februari:** invullen van je voorlopige keuze

**8 tm 11 april:** invullen van je definitieve  
profielkeuze





# D. Overgangsnormen

Hieronder vind je de overgangsnormen van klas 3 naar klas 4.

1e trap:

- 2 tekorten of minder op het eindrapport: bevorderd \*
- 7 tekorten of meer op het eindrapport: afgewezen
- 3, 4, 5 of 6 tekorten of het cijfer 1 of 2 op het eindrapport: 2e trap

2e trap:

In de 2e trap wordt gekeken naar de cijfers van het 3e rapport.

- 3 tekorten of minder: bevorderd \*
- 4, 5, 6 of 7 tekorten: bespreekgeval
- 8 tekorten of meer: afgewezen

\* onder voorwaarde dat de leerling ook in een profiel bevorderd wordt.

## Toelating tot profiel:

- Eerst wordt besproken of de leerling naar klas 4 mag worden bevorderd, daarna wordt gekeken naar welk profiel.
- Een leerling is bevorderd in een profiel met op het eindrapport minimaal 25 punten voor de vier gekozen profielvakken. UITZONDERING: Een leerling die het vak Kunst Drama of Filosofie in het profiel Cultuur & Maatschappij als profielvak kiest, dient minstens 19 punten te hebben behaald voor de drie gekozen profielvakken die in klas 3 zijn gevolgd.\*
- Een wisseling van vakken in klas 4 is niet toegestaan als de overgangsvergadering van 3 naar 4 die toestemming volgens de regels niet heeft verleend of zou kunnen hebben verleend.
- Leerlingen worden besproken in een profiel als ze voor het profiel dat ze hebben gekozen één punt tekort hebben, dus 24 punten voor de vier gekozen profielvakken. Deze bespreking kan ertoe leiden dat de leerling alsnog niet bevorderd wordt.
- Leerlingen zijn afgewezen voor klas 4 indien ze voor geen van de vier profielen het bovengenoemde aantal punten -1 hebben, oftewel bij minder dan 24 punten. Dit geldt ook voor leerlingen die in de eerste en/of tweede trap aan de bevorderingsnormen voldoen. Let hierbij op de genoemde UITZONDERING.

\*De reden voor deze afwijking is gelegen in het feit dat Kunst Drama in klas 3 niet wordt gevolgd. De toelating tot het profiel wordt daarom gebaseerd op de overige drie gekozen vakken.

# 3. Vereiste vakken per studie

Deze lijst geeft een overzicht van de toelatingseisen van de universitaire bacheloropleidingen.

De opleidingen zijn per studierichting geordend. Je kunt ook op <https://www.studiekeuze123.nl/van-profiel-naar-studie> op studie zoeken naar de vooropleidingseisen. Daar vind je ook de toelatingseisen van HBO-opleidingen.

Check ook altijd de site van de opleiding zelf voor de laatste informatie!

# 4. Vakkenoverzicht per profiel

Profiel C&M	Profiel E&M	Profiel N&G	Profiel N&T
<b>Gemeenschappelijk deel</b>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Nederlands</li> <li>• Engels</li> <li>• Onderzoek</li> <li>• Maatschappijleer</li> <li>• Lichamelijke opvoeding</li> <li>• Klassieke taal:               <ul style="list-style-type: none"> <li>○ Latijn of Grieks</li> </ul> </li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Nederlands</li> <li>• Engels</li> <li>• Onderzoek</li> <li>• Maatschappijleer</li> <li>• Lichamelijke opvoeding</li> <li>• Klassieke taal:               <ul style="list-style-type: none"> <li>○ Latijn of Grieks</li> </ul> </li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Nederlands</li> <li>• Engels</li> <li>• Onderzoek</li> <li>• Maatschappijleer</li> <li>• Lichamelijke opvoeding</li> <li>• Klassieke taal:               <ul style="list-style-type: none"> <li>○ Latijn of Grieks</li> </ul> </li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Nederlands</li> <li>• Engels</li> <li>• Onderzoek</li> <li>• Maatschappijleer</li> <li>• Lichamelijke opvoeding</li> <li>• Klassieke taal:               <ul style="list-style-type: none"> <li>○ Latijn of Grieks</li> </ul> </li> </ul>
<b>Verplicht profieldeel</b>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Geschiedenis</li> <li>• Wiskunde:               <ul style="list-style-type: none"> <li>○ A of B of C</li> </ul> </li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Economie</li> <li>• Geschiedenis</li> <li>• Wiskunde:               <ul style="list-style-type: none"> <li>○ A of B</li> </ul> </li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Biologie</li> <li>• Scheikunde</li> <li>• Wiskunde:               <ul style="list-style-type: none"> <li>○ A of B</li> </ul> </li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Natuurkunde</li> <li>• Scheikunde</li> <li>• Wiskunde B</li> </ul>
<b>Keuzeprofieldeel</b>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>• 1 maatschappijvak:               <ul style="list-style-type: none"> <li>○ Aardrijkskunde</li> <li>○ Economie</li> </ul> </li> <li>• 1 cultuurvak:               <ul style="list-style-type: none"> <li>○ Kunst Beeldend</li> <li>○ Kunst Drama</li> <li>○ Kunst Muziek</li> <li>○ Filosofie</li> <li>○ Duits</li> <li>○ Frans</li> <li>○ Latijn als 2<sup>e</sup> kt</li> <li>○ Grieks als 2<sup>e</sup> kt</li> </ul> </li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• 1 van deze 3 vakken:               <ul style="list-style-type: none"> <li>○ Aardrijkskunde</li> <li>○ Frans</li> <li>○ Duits</li> </ul> </li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• 1 van deze 2 vakken:               <ul style="list-style-type: none"> <li>○ Aardrijkskunde</li> <li>○ Natuurkunde</li> </ul> </li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• 1 van deze 2 vakken:               <ul style="list-style-type: none"> <li>○ Biologie</li> <li>○ Wiskunde D</li> </ul> </li> </ul>
<b>Vrije deel</b>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>• 2 van deze vakken:               <ul style="list-style-type: none"> <li>○ Aardrijkskunde</li> <li>○ Biologie</li> <li>○ Duits</li> <li>○ Economie</li> <li>○ Filosofie</li> <li>○ Frans</li> <li>○ Grieks</li> <li>○ Latijn</li> <li>○ Kunst Beeldend</li> <li>○ Kunst Drama</li> <li>○ Muziek</li> </ul> </li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• 2 van deze vakken:               <ul style="list-style-type: none"> <li>○ Aardrijkskunde</li> <li>○ Biologie</li> <li>○ Duits</li> <li>○ Filosofie</li> <li>○ Frans</li> <li>○ Grieks</li> <li>○ Latijn</li> <li>○ Kunst Beeldend</li> <li>○ Kunst Drama</li> <li>○ Muziek</li> <li>○ Natuurkunde</li> <li>○ Scheikunde</li> <li>○ Wiskunde D (alleen met Wis B!)</li> </ul> </li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• 2 van deze vakken:               <ul style="list-style-type: none"> <li>○ Aardrijkskunde</li> <li>○ Duits</li> <li>○ Economie</li> <li>○ Filosofie</li> <li>○ Frans</li> <li>○ Geschiedenis</li> <li>○ Grieks</li> <li>○ Latijn</li> <li>○ Kunst Beeldend</li> <li>○ Kunst Drama</li> <li>○ Muziek</li> <li>○ Natuurkunde</li> <li>○ Wiskunde D (alleen met Wis B!)</li> </ul> </li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• 2 van deze vakken:               <ul style="list-style-type: none"> <li>○ Aardrijkskunde</li> <li>○ Biologie</li> <li>○ Duits</li> <li>○ Economie</li> <li>○ Filosofie</li> <li>○ Frans</li> <li>○ Geschiedenis</li> <li>○ Grieks</li> <li>○ Latijn</li> <li>○ Kunst Beeldend</li> <li>○ Kunst Drama</li> <li>○ Muziek</li> <li>○ Wiskunde D</li> </ul> </li> </ul>